

Priz : Daou! Wennek

Eur bloaz koumanant : C'houec'h real.

Gant « AR BOBL » en tu-all : Ugent real.

Paëroniez "AR VRO"

An Aotrou 'N Arc'heskop DUBOURG. — An Aotrou Markiz ha Kannad AN ESTOURBEILLON. — An Aotrou Kannad LAMY. — An Aotrou Kannad HEMON. — An Aotrou Markiz FREDERIK A GEROUARTZ. — An Aotrou Drouiz IAN AR FUSTEK, "AB GWILLERM" — An Itron Enorus MOSHER. — An Itron Enorus ANNA A GERVENOAEL. — An Dimezelled Enorus NATHALI ha MAC'HARIT DE VOLZ-QUERHOËNT.

Hanoiou Skrivanierien "AR VRO"

Iez Gwened. — Blei Lannvau. — Bleimor. — Kelen Glaz. — Eflam Koet-Skau. — Stevan Kerhoret. — Job en Drouz-Vor. — Loeiz Herrieu (Barh labourer). — Pengleuik. — Talhoarn.

Iez K. L. T. — Jos Albaret. — An Arc'hantek. — Armel. — Ar Berr (Abalor). — J. Brelivet. Bruk. — Ar Bruger. — Charlez Ar Braz. — Barz ar Blawez. — (ar Yeodet) Bocher. — Biler (Azenor). — Berthou (Alc'houeder). — Barzik Kerglaz. — G. Bek ar Spinz. — Ar C'hozik. — Ar C'horfek. — Ar C'harget. — Ieunik ar C'hastellnevez. — Louiza Charran. — An Du. — Doph an Ti-all. — Evnik Arvor. — Eostik Kerinek. — Esnault. — Even. — Ian Ar Floc'h. — Ian Ar Fustek. — Ar Furcher. — Ar Garrek. — Ar Goffik. — Ar Gall. — Loeiz Gourlet. — Ar Gak. — Godest. — Gwennou. — H. Gwillerm. — Gouriou. — Glazardik ar Bod-dero. — Leon Ar Gourenner. — Pol Ar Gwern. — Eflam An Henoret. — Jaffrennou (Taldir). — Kerniliz. — Kloarek-Trabrien. — Lunedek. — Laouik. — Labous Mor. — Meriadek. — Ar May. — L. Ar Menn. — Meliaf. — L. Moysan. — Ian Naden. — Pennhouarn. — Penn-dero. — Loiz Ar Roz. — Loiz Porzikel. — Potr Ar C'hap. — Klaoda Ar Prat. — Per Pronost (Barz Treflez). — J. Ar Pelleter. — Renan Ar Rouz. — Jord Ar Rumeur (Mathaliz). — Ian Roudot (Mel-oc'h-dir). — Anna-Mari Ropars. — Erwan Sebillot. — Ar Sevellek. — Ian Sioul. — Tiercelin. — Iannik Ar Venaër. — Loiz Ar Pach. — F. Vallée (Ab Hervé).

AR VRO

Penn-Rener : FANCH JAFFRENNOU " TALDIR "

« Kaz an den ha na gar ar Vro a vag anezan
(Sant KADO)

K R E N N A D

Bevet ar brezonek c'huek ha pa ve koz ! F. G. — *Kontadennou klevet e skeud ar goulou rousin*, J. BRELIVET. — *Kola*, AN HENORET. — *Ar Relijion arc'hant*, DOPH AN TI-ALL. — *Kontaden neve*. — *Perik*, L. CHARRAN. — *Adnevezi ar Gorsedd*, TALDIR. — *Feiz koz ar Vretoned 'vo birvidik bepred*, EOSTIK-KERINEK. — *Ar Martolod bihan*, BRELIVET. — *Klemmou Bugaligou Breiz-Vihan*, PAOTR PLOUHINEK. — *En Azen hag er Hi bihan*, STEVAN KERHORET. — *Arer houarn*, POL GWERN. — *Ar Gemenerezed*, LEON AR GOURENNER.

Bevet ar brezonek c'huek ha pa ve koz !

Ar Vro a gomz euz brezonek nevez ha brezonek koz. Gwelet a ran ar skrivaniere F. J. a zo maout var ar brezonek. Evel dan e kavan mad e skrive pep-hini en e iezik. Ne gaofen ket brao kemeskachou evelenn : « d'eac'h ne gomzen d'oc'h nameit ag ma bro karet Breiz Izel ; io a gomzin d'ec'h euz va iez lkoh. »

Kaout a ran ive gwir ar pezh a lavar an Aotrou Ar Goff. Mar geller avechou kroui gerioù nevez eo red goulskoude lakaat evez evit ma vezint gwisket e brezonek *a c'hiz koz*. Arabad e ve gwiska eur *palto* da bep hini, evel ma c'hoarvez herio, siouaz, gant an dud divar ar meaz. Mont a reont vel da vourc'hisien. Klem a rear e za kuit ar gizioù koz, ar gwiskamanchou a jench ha ne ket var well. Aoun am euz na c'hoarvefe ar memez tra gant ar brezonek. Ar gerioù-*abstrait* e brezonek a zo e risk, ma ne lakear evez, da veza evel brezonek treuzplantet, a ne rafent roud ebet abalamour an douar ne ket dioc'h o doare. Ne vefen ket nec'het o choaz etre an diou zoare da drei e brezonek : *pendant l'audition des témoins*. Lavaret a rafen : epad ma selaouet an testou. Da betra mont da glask brezonek nevez, a ne deo na ker berr na ker sklear. *Chilaouidigez* ne ket ker berr a : *ma chilaouet*.

Le Breton aime les mots courts. Mar gelfet berraat elec'h asten ar gerioù, n'em bize netra da lavaret. Evelse ar brezonek ne viske ket eul liviten c'hallek ma c'helfet skriva : epad ar zelaou testou, evel ma vez lavaret : epad an dourna gwiniz. Ar *varn* a gavan gwelloc'h eget ar varnedigez, *qui est cependant bien connu et usité*, daoust ma tle hema beza nevezoc'h.

Gonidek ha Troude n'int ket da veza tamallet evit beza lammet dreist ar gerioù ne c'houient ket, kentoc'h eget o *renti* e brezonek fall. Ne gavfen ket mad mont da ziroba ar gallek evit pinvidikaat ar brezonek, evel m'en d'euz great ar gallek, d'al latin hag ar gregach. Goulskoude ne ve ket pec'het difen hor gwir, ha derc'hel ganeomp eun niver braz a c'herioù hag en deuz ar gallek kemeret diwar hor c'houst.

Eul labour talvoudek a rafe an dud gwiziek ma karfent klask

ha lavaret deomp pere eo ar giriou ze. Ne ve ket zoken difennet kemeret pers er geriou kemeret gant ar gallek divar goust al latin hag ar gregach, ma vank ar ger d'ar brezonek. Ar gallek, mar deo pinvidik, ne de ket divar e goust he unan.

N'em befe skrupul ebet evit skrifa ha lavaret : pasianted, konfirmasion, philosoph, etc. etc.

Hervez va zonzj (disenvel eo marteze euz sonj an dud desket), ar gwella brezonek eo an hini a zo skrifet gant an holl, ha da genta evit an dud dizesk. An doare brezonek (*tournaire bretonne*) dreist oll eo a zo red. Anez ne ket brezonek eo ken. An doare ze a vank aliez d'an Aotrou Gonidek.

Eul lenner re zister evit rei e hano,

F. G.

Kontadennoù klevet e skeud ar goulou rousin

Gwech-all, pa oan-me bihanik, boutou-koat nevez lugernuz em zreid hag eur boned paper war va fenn, evuruz evel eul laouenanik, n'em boa ket brasoc'h plijadur eget o klevet kontadennoù va zad koz, er goanv, e korn an toull, dirag eun tan flam pengosou (eleviou), e skeud eur c'houlaouen rousin.

An amzer vad-ze a zo tremenet pell-zo. Na jom dioutan nemed eur zonzj dister evel eur vogedennik a vez gwelet a-bell o sevel tresek an env euz kreiz eur bochad gwez dero.

En amzer-ze na oa ket c'hoaz klevet brud euz an hentchou-houarn pere a zo breman ker stank ha bruk war douarou Breiz-Izel. An drama a oa pell araok e oa klevet mouez skiltrus ar marc'h du o iudal en eur zislonka tan ha moged hag o c'haloupad dre greiz ar menezioù hag ar stankou. en eur sponta an dud hag al loened, o redek evel eul luc'heden war daou hentik striz, tri droatad an eil ouz egile, ha great euz ar c'haleta dir. En amzer-ze, Kemper a oa pell euz a Bariz.

Ha setu ama kontaden va zad koz.

En Lokronan, douar St-Ronan, a zo c'hoaz, evel e meur a gerik euz a Vreiz-Izel, hag ouspenn en keariou braz evel Pariz, superstisionou hag a zeblant sevel o-unan euz an douar, evel drouk-louzhou, den na oar an doare da zont a-benn da zistruja anezo.

Lod euz an dud a gred penoz sperejou an dud varo a zeu en dro war an douar da vale e-touez an dud beo, da c'houlenn pedennou ar re-man evid savetei an eneou euz ar Purgator.

Abalamour d'ar greden-ze, kalz a istoriou souezus ha spontuz a zo bet krouet ha lakeet da redek en peb leac'h ganto. Me a ia da gonta d'eoc'h unan anezo.

En Lokronan a zo mogerioù koz hag huel, hentchou striz ha tenval etrezo ; hag ar sperejou a zeu euz ar bed-all a zeblant kaout eur breferanz evid al lec'hiou dilezet.

Daou zen iaouank, Ian ha Per, en em gave eun devez gant kamaladed en eun hostaleri. Pa oa tommet d'ezo eun tammik gant ar banac'hou gwin-ardant, (siouaz re a vez evet anezan eno hag en leac'h-all), lan a lavaraz da Ber :

— Chilaouit eta, Per, c'houi n'ho peuz aoun dirag netra ; hag aoun ho peuz euz an dud varo ?

— Nan, a respontaz Per raktal, n'em beuz aoun ebet euz an dud

maro, hag e-touez ar re veo, an hini a raio aoun d'in, a renko beza eur gwaz stard war e zivesker, hag e-touez an dud, gwenn, ruz pe zu, n'em beuz kavet morse unan bennag da sponta ac'hanon.

— Mad, eme Ian, ha neuze c'houi a dle beza eur zoudard mad pa vec'h dirag soudarded plom, ha marteze ive pa vec'h dirag soudarded beo, great gant gwad hag askorn evelomp-ni. E keit-ze em beuz poan o kredi c'houi a iafe oc'h unan, d'an heur a hanter-noz, beteg ar Gazek-Ven da ober eun dro d'ar men.

Per a zantaz e galon o flemma en eur glevet komz euz soudarded plom. Per a oa eun den iaouank brudet mad, gant eur pennad bleo melen, daoulagad glaz ha sklear, diou skoaz ledan hag eur c'herzed dispar en deuje. Ar gwad a zavaz d'e benn hag e fas a gemeraz liou an tan; e galon hag e enor a zigasaz d'ezan ar respont-ma.

— Mar peuz skoedou, diskouezit oc'h arc'hant ha kontit anezan war an daol ama; ha Per raktal a dennaz euz e c'hodel pemzek pez a ugent lur en aour nevez flamm.

Ian a oa lakeet da veza didalvez gant komzou Per. Na grede ket Per a vije eat ker pell; en eur grenn euz e holl ezili a lavaraz d'e genseurt.

— N'em beuz ket arc'hant awallac'h da ober fas d'oc'h hini er moment-ma, mez varc'hoaz da noz a vezo kontet va hini ama, war an dolma, hag an daou zen iaouank a douchaz an eil en dorn egile.

An devez warlerc'h, an arc'hant a oa lakeet en tredeek etre daouarn mestr an ti, hag ar gwener da heur an antronoz, a oa choazet ganto o daou evid mont d'ar Gazek-Ven, rag an nozvez-ma, muioc'h eget en nozveziou-all, tud ar c'harter a grede penoz a vez gwelet bugaleien-noz oc'h ober tro an iliz hag ar vered, hag ac'hano tro ar Gazek-Ven, goulou koar ganto en o daouarn, hag o fenn goloet gant liseriou gwenn.

An dra-ma a oa buhan brudet tro-war-dro ar gerik evel eun tan gwall. Paour ha pinvidik a oa troet ganto o fenn en eur zonzal euz ar marc'had-ma, ha pep hini en devoa c'hoant da welet pehini a c'honeche ar c'hlaoustre. Antronoz d'an dra-ma a oa eun dispac'h er gerik vihan a Lokronan.

Ebarz en peb ti na oa komz nemed euz an dud iaouank-ma. O daou o doa o amezeien hag o mignoned, ha pep hini en em lakee euz tu e vignon. Ha koulskoude eul loden vad anezo a zante eun tammik tomder evid Per, rag aoun na teufe, a lavarchont an eil d'egile, an drouk spered gant e zrouk oberiou, da ober d'ezan, koll e benn, ha kalonek a bedchont an Itron Varia hag an Actrou Sant Ronan da zistrei an droug-eur euz an den iaouank-ma.

Ha kement-se d'ar gwener vintin an heol alaouret a zavaz kaer meurbed en oabl, diwar gostez ar menez, hag a daole eur sklerijen dous ha tomm var Blas ar c'horn biniget gwech-all gant roudou treid Sant Ronan.

Tarz an de a oa euz ar re c'haërra. Al lapoused a gwitae o neiz evit mont da glask boued d'o re vihan, hag an eostik a gane laouen e ganaouen diveza euz ar mintin. Al labourer, gant e ejened sternet euz an alar, en eur straka e fouet hag en eur sutellat, a oa gwelet o vont d'e bark. Ar gwennan breman o doa boulc'het o labour ha pep hini anezo a gase en e vek eun tammik mel ha koar d'o zi bihan, tost d'ar verouri.

A neubeud a neubeud, an de a dremene, ha dre ma dostae an noz, pep hini en devoa hast da welet ar fin euz an dra-ma. Mar teuche Per da c'honid ha da welet sperejou an dud varo, pebez tra dizoloet evid ar vro hag ar re en deuz o c'hredanz hag o feiz en traou-ma.

Mar teu, en eneb, Per da goll e c'hlaoustre, an holl dud er vro a zeuche da goll fizianz er c'honchennou-ma. An dra-ma ha kalz a draou-all a oa lavaret e tro an daol-koan.

C'houec'h heur a oa brema klevet o skei var gloc'h eun tour koz, ha raktal, goude tri daol teir gwech evit saludi Rouanez an envou ar Werc'hez Glortus-Vari, ha lavaret eun Ave Maria.

An dra-ma a oa anjeluz an noz, hag an emgleo euz taoliou ar c'hloc'h a oa klevet o respont en traon ar menez, hag ac'hano beteg Menehom hag ar mor glaz.

Goude koan, barrou a oa gwelet o tostaat an eil d'egile hag o parlantout dre hanter vouez hag arveziou.

An heol koulskoude a ziskenne beb eun tammik dreist penn ar menez hag a dec'he dirag ar mor, pehini en devoa brema liou ruz-mouk, skeudou ar gwez a veljec'h o astenna, o hirraat war an hentchou, hag an domder a vouge, en eur gomz, an abardaez a oa deut, hag an oabl a oa o tenvalaat.

Brema, en eur zellet euz an envou en pad eur munut, e welhoc'h daoulagadigou bihan o sellet diouzoc'h evel daoulagad an elez, euz an tu-all d'an env, hag en eun taol, eur milion stereden a zeuaz da garga an envou. An noz a oa deut.

Ha setu ama brema an taol braz. An domder euz an de en devoa tennet asamblez koumoulerinou braz, hag an noz a teue en eun taol tenval evel diabarz eur zac'h. An dud war ar blasen n'ellont ket mui en em welet, ha kalz anezo en em denne d'o zier.

Koulskoude, bandennou tud iaouank a oa klevet o savarat, atao diwar-benn an dra-ma, awechou krenv, hag awechou-all didrouz, gant aoun da veza klevet gant kamaladed tost d'ezo en denvalijen.

Ha kement-se a dostae an heur da bignat etresek ar menez. Lanternou bihan ha mogeded a daole brema eur skeudennik war an hentchou striz a iea d'ar men braz. Ha beb tu d'an hent a zeue brema an testou evid barna ar strif-ma

Eunek heur a oa dija sonet, hag an dud iaouank a oa o c'hortoz o c'henseurted Ian ha Per.

« Ha dont a refont eta araog antronoz ? Mar na zeuont ket a vo red d'eomp mont en dro d'ar gear. »

Na oa ket achu o c'homz, pa oa gwelet an daou zen iaouank o tont gant daou euz o c'hamaladed.

Eunek heur hanter !

— Poent eo kerzet etresek an dolven, a lavaraz eur vouez bennak.

— Ne peüz ket ezom da gaout aoun, a respontaz eur vouez krenv ha distag.

Ar vouez-ma a oa mouez Per, pehini a oa brema pemzek troated euz ar vanden euz a behini a teue ar vouez genta.

Eur pennadik hent a oa c'hoaz euz ar Gazek-Ven.

Mont a reaz e-unan en hentik-ma.

E gonsorted a grene gant aoun evitan.

Per n'en devoa aoun ebet.

Ha koulskoude eur grenien a grogaz ennan pa glevaz an heur an anternoz o skei var an arm.

Er memez amzer eur griaden a teu euz traon ar menez e pe leac'h e oa chomet an dud iaouank e kompagnunez Ian.

Per na vele mui daou baz araozan,

Na oa ket memez gouest da velet e zorn dirazan hag evit trezek a ranke brema mont var e zaoulin ha var e zaouarn.

Ne oa ket eur munud er stad-ze ma teu eun askel-groc'hen da spina e fas. Er moment-ma a zantaz eur waskaden en holl e izili ha kredi a rea d'ezan e oa o vont da sempla. Beb seurt sonjou a teue brema d'e spered ha da spounta anezan. M'en dije ket roet e gomz d'e gonsorted ha deut e vije d'an heur-ma euz an noz evid gounit eur c'hlaoustre ?

— Nan ! a lavare eur vouez bennak euz e ziabarz.

Mez raktal eur vouez all a lavare d'ezan, hag houma a oa mouez e galon !

— Mont a renkan var eün d'ar menez !

Ar zonzj a rea d'ezan eun tammik kaloun. Tostaat a ree euz ar Gazek-Ven.

Ar Gazek-Ven a zo eur men braz, kaset ama, a lavar hon tadoukoz, gant al Langouineged pe gant ar C'horraged.

Sonzj a teu brema da Ber euz a gement en devoa klevet en e vugaleach diwar benn holl an traou-ma. Eun dorn a zantaz e klask ober d'ezan dont en dro, hag epad eur munut en devoa c'hoant da varc'hata ha da zistrei.

Kerkent goude a teu d'ezan eur zonzj all.

— Beo pe varo, me a renk gwelet anezo !

Brema a teu da lakaat e zorn var an dolmen. Eur ienijen a baseaz dre holl e izili hag a sklazaz e galon.

— Deut eo d'in brema, emezan, an termen diveza, ne c'hallan ket mont pelloc'h.

Eur pennadik goude en em zavaz adarre, mez harza a renke dirag eun dra bennag all. Klevet a ree brema unan bennag oc'h halanø. Heb fazi e gleve skear eneou ar Purgator o tont da c'houlén gantan eur beden bennag. Mougá a ree. He ziuar a teu brema da blega dindanan ha na derje ket mont araok.

An huanadou a oa klevet euz ar menez evel ma vije bet unan bennag o hirvoud. Lakaat a reaz e skouarn tostik tre d'ar men.

— Netra ! Netra ! nemed eun huanaden all hir ha truezuz.

Great en devoa e gont da zont en dro da lavaret da Ian : Gouneet o peuz ar barti.

Kement-se, Per en devoe eur c'hoant dievez da c'houzout ar fin euz an dra-ma.

Lakaat a reaz e zorn araozan evit kerzet ; e denna en dro a renke buan spountet a-nevez. Var eun dra bennag gwenn ha blevek en devoa lakeet e zorn. Dont a reaz neuze var e c'hiz evit mont en dro d'ar gear.

— Eur zonzj diveza, eme Per. Ma iafen d'ar gear brema, petra a lavaro an dud ac'hanomp ? Ha pa rankfen mervel var an taol, er bed-ma, pe er bed-all, a velin petra a zo aze.

Asten a reaz neuze e zorn evid ar veach diveza var an dra iskizma beteg ma teuaz da skei karn eur marc'h koz.

J. BRELIVET.

K O L A

(ROMANT NEVEZ)

Gant Efflam AN HENORET (Plestin-an-Traez)

— Piou hon enebourien ! ?

Ar c'habiten Kersko a blegaz e ben.

— Piou ? kement hini a zo o lakaat an dizurz en hon bro Breiz, a respontaz Ivonne Kersko evit e breur.

— Bemde a velan ar Vretoned o tiredek deuz pevar c'horn ar vro, abarz nemeur, a dommo an traou en eun tu benag, ha kerkent Kola a eaz er maëz.

Jean-Mari ha Marijean e bried, na baouezent da drugarekaat an demezel Louiz Kersko deuz e madalezou, c'houi Jean-Mari a c'houve c'hoaz an traou brao, a lare Louiz Kersko ! Setu aze danve ar vro !

— Ia, a lare adarre Jean-Mari. komzet din atao deuz an tam danve da bad !! Gwelloc'h a vez paëa kerroc'h ha kaout danve da bad !

— Evel just, a laraz Louiz ! Traou mad evid netra !

Marijean a zelle c'hoaz trezeg an demezel Louiz Kersko : « Da betra eo deoc'h beza ker trist ?

— Da belec'h e kasin me homan da ober, ha Marijean a zelle ouz danve he broz berlij glaz.

— Bet dinec'h mad gant ze ! me a raio dec'h ar vroz-ze, eme Ivonne Kersko, lezet hi var ma c'hont !

En eur drugarekaat c'hoaz an demezel Kersko, Jean-Mari ha Marijean a c'heaz d'ho labour. An avel hebken ar re trouz, o c'hija ar gwe till braz.

... An Aotrou Kersko a garje na vije ken an divroad ze en e di, kaout a refe gwelet anezan pell diouthan ha pelloc'h c'hoaz deuz e vale... C'houez vad an aman, ar patatez fritet, a deue er zâl, rag dor ar gegin oa hanter digor. Louiz a glenke ar varc'hadourez prenet bremaik. Ivonne deuz he c'hoztez a roe dezi an dorn.

An estranjour a gomzaz evelhen : « Mar d'eo abalamour din me, eo a 'nem wisk er stum ze ar c'habiten Kersko ? taolit a goztez me ho ped, ar c'hoz dillad ze ! heb aon ebed, rag ar pez a peuz graet evitan, a neuz kalz a dalvoudegez dirag ma daoulagad !

Ivonne Kersko a zeblante dezi gwelet an traou o trei hag o tistrei en dro dezi. evel eun den hanter varo e kwezaz var he c'hador dilavar...

— Evel ma leret a zo gwir krena ? Perag kaout aon o tiskwell penoz a ver gwir Fransijen ? o laret ar c'homzou ze ar c'habiten Kersko a daole a goztez an truillou a c'holoe dean e wiskamant ofiser, Ha penoz o peuz-hu graet evit anavezout ac'hanon me.

— Meur a vech a meuz gwelet ac'hanoc'h, an Aotrou Koat-Haleg a zavaz divar e gador, digeri eure an nor evit mont er maëz.

— Me ho ped ! a laraz Ivonne Kersko o tont en eul lamp da dal an Aotrou Koat-Haleg, o na refet droug ebed d'am breur ?!!

An Aotrou Koat-Haleg n eur zell ouz an hini a gomze outan evelse, hag o c'hasten e zorn treseg Ivonne Kersko a laraz : « Nan ! nan ! ha ma neuz bennoz eun divroad eun dalvoudegez benag dirag ho daoulagad, digemeret han ! An noz a zeuaz, selaou a rejont trouz e voutou o vont d'an nec'h gant ar vinz mein menerez. Penarun a deuaz adare zioul evel diagent.

Deuz an noz, Jean-Mari a laraz bea klevet mouez unan benag, o komz diouztadik en kambr potr e vañtel du ; kambr an Aotrou Koat-Haleg oa uz d'ar c'hranj, Jean-Mari gant aon a c'hafe an den ze kwit en pad an noz, a reaz eur gwele er c'hranj... klevet a reaz mouez unan benag o varbillat en dro dean... mont a eure divoutou ha da giarc'hen d'ober eun tam tro er porz. Den neb lec'h... Neuze hebken a teuaz da zonz d'ean penoz er c'hranj ze eo a oa bet ruet e vilien da eul lutin gant eur vatez dizkiant, pehini a laraz, araok kwitaat Pen ar Run :

Adieu Pen ar Run vihan

Biken den na vevo aman heb poan !

Piou oar, a lare adarre Jean-Mari, marteze eo al lutin ze a deu aman bep noz da grosmolat a eneb d'ar plac'h kri a doa ruet dezan e skabel ! Jean-Mari na laraz eta man, nag a n'oa klevet tu o komz en dro da Pen ar Run ! na netra !

An oll a zo breman ouz taol o tibri o dijuni, ar glao a zo tavet, an avel na c'houez ken, an heol a nem dizkwel, a dreuz ar c'houmoul deut da veza boulloc'h.

Kement-ze a lakae kalon an oll da laouenat, mont ha dont a rent dre ar jardin pa nem gavaz Kola.

— Setu an amzer deut da veza brao, a laraz Kola o tigeri dor ar jardin.

Pen ar Run a oa var eun dosen, en mäs ar gwe a deliou melen a dride breman hijet gant mouez douz an avel, deuz eun tu na oa nemet gwe ha koat, en tu all a welet hent Plestin, pelloc'h ar bourk ha kalz a vro.

Pell pell, er parkeier, en tu all da vourk Plestin, eun dra benag bihan a zeblante finval, paka o rent koachet gant an deliou ha kerkent a tispakent adare pelloc'h...

Den na reaz van ebet evit gwelet kemense. Kola ebken goude beza graet eur zell ouz an Aotrou Koat-Haleg a laraz : « kredi a ran penoz zoudarded ar Gall a zo en hent !! »

— Me a garfe awallac'h e kavfent eur mignõn benag..., deuz petra ouzoc'h hu kementse?

— Du-hont, ha Kola a zizkwelle gant e viz, na welet-hu ket eun dra benag, ar re ze a gle beza zoudarded ar Gall! Ar zoudarded-ze a deu deuz koztez Montroulez, breman a welan erfad penoz na zalefer ket da nem gann dre aman.

An Aotrou Koat-Haleg a zelle bepred trezeg Plestin, na lare netra!

Kola a roaz peuc'h, hag an Aotrou Koat-Haleg a laraz evel-hen d'an Aotrou Kersko : « An amzer a zo brao... an oabr sklaër... en eur druga-rekaat ac'hanoc'h oll deuz an digemer mad a zo graët d'in en ho ti, a laran deoc'h kenavo. » Trugarekaat a reaz ive Louiz hag Ivonne Kersko, hag o c'hasten e zorn d'ar c'habiten Kersko a laraz : « Ma neur gavfe eun dra benag ganec'h, bed zonzj penoz a kaofet ac'hanon prest da ziskwel d'eoc'h ma anaoudegez vad, evit an digemer graët d'in en ho ti.

— Na lorfet ket a dra zur, a laraz an Aotrou Kersko, petra a peuz gwelet em zi?

Ar pez a meuz gwelet a c'houveen pell amzer zo... Brema a meuz gouveet ar pez a zigasse ho mab d'ar ger... heb laret netra ouspen e pignaz war gein e varc'h, eun neubeut goude na glevet trouz ebed ken dioutan.

Kola evel pa vije dizammet deuz eur bec'h pouner, a reaz eun huanaden hir, tostet eure d'ar c'habiten Kersko : « Em ber a c'hefet deuz Pen ar Run? »

— Penoz a c'halfen kwitat ker buan ar re a garan ar muia war an douar man?!... Pe eo gwir o gwelan marteze evit ar wech diveza?

— Ar Vretoned a zo kounaret! ho gwelet a meuz er beure-man... abarz nemeur marteze a voïnt aman! Raï a ran eta ali dec'h da vont ac'han kenta ma c'helet, hirie zoken!

— Bet dinec'h Kola!... me c'houveo penoz nem denn deuz tre daouarn ar Vretoned ma ven tapet... pa vez eur gwennek benag er godellou!

Ar pevar zoudard a zo breman er vered, piou oar a hen n'a deoa ket ha madou hag arc'hant! ha koulskoude krouget int bet!!!

Ar Vretoned a zo bet ker moustret ma c'hint deut da veza kri... dre forz beza argasset ar c'hi ar jentila a zeu da veza droug!

Louiz hag Ivonne Kersko a zelle an eil ouz eben.

— Na vefe ket gwelloc'h, mar eo Kola a neuz plenaët an hent d'id da zont beteg aman, zenti outan?

— Ma unan ac'hon deut beteg aman! ha ma unan a c'hin adarre dre al lec'h ma c'hon deut!...

— Ia, goud a ran, mez ho paper, bet zonzj penoz diwar hirie, na dalvezo ken man!

— N'halfec'h ket roï din unan all, a laraz c'hoaz ar c'habiten Kersko.

Kola a blegaz e ben : « Na meuz neuze ali ebed da raï dec'h ken, nemet a c'halfet diwall rag eun den braz, rag hennez a zo eur gwall botr... An diaoul memez a gredan na deufe ket a ben dioutan!

— Ia, ia, me a c'houveo lakat an den ze koulz hag a re all en o flas ma vez red! bet eta dinec'h!

— Diwallet, ha bet sonj er pez a meuz lavaret dec'h... kenavo!

(Da heuil.)

Ar Relijion arc'hant

Mathilin a zo boutaouer. Bemdeiz, koulz lavaret, a neuz e govadik. Hag en hostaliriou, dre ma za, e sko var ar person hag ar Relijion. « Relijion arc'hant, a lavar, heb arc'hant n'euz netra da ober gant ar veleien. »

Eun devez, tommet mad da veg e fri, a lavaraz kement-se d'an Aotrou Person e-unan.

— Relijion arc'hant! Oh! an dra-ze zo da welet avad, eme an Ao.

person. Gwechall, Mathilin, pell 'zo abaoe, mez gwechall e vije
o koves.

— Ia, da.

— Pegement e peuz paët evit beza koveset ?

— Netra.

— Hag evit komunia, da ober da bask, pegement ?

— Netra.

— Pa 'z eo bet klanv da vreg, an Ao. kure a zo bet o welet anezhi,
koulz an noz hag an deiz. Pegement e peuz paët d'ezan ?

— Paëa ? Ne meuz paët tra.

— Ha pa 'z eo bet da vugale d'ar c'hatekiz, an eil goude egile, a
vloaz da vloaz, ar veleien o deuz bet desket d'ezo ar Relijion. Pegement e peuz paët evit an dra-ze ?

— Pegement ? Netra 'n holl.

— Ac'hanta ? Me gav d'in kement-se n'eo ket gwall ger. Kea da
gaout eur medisin, eun alvokat, eun den a lezen, Kea d'o direnka ken
aliez ha ma tirenkez ar veleien, ha deuz goudeze da lavaret d'in
pegement a gousto d'id.

Mathilin a blegaz e benn.

* * *

— Mez, emezan goude eur pennadik, an interramanchou, an
eurejou a goust ker, Ao. Person : va godel a oar pegement. Eureujet
a meuz tri mab, ha n'euz ket pell a meuz interret va greg. Me lavar
d'eoc'h n'eo ket bet evit netra.

— Oh ! Mathilin, gwelomp. Pa 'z out deut da eureuji da vugale ha
da verka interamant da bried, n'euz ket bet lavaret d'id e c'hellfez
ober an traou-ze evit netra ?

— Eo, eo, Ao. Person. Mez c'houi gav d'eoc'h e vije eat da eureuji
va bugale evel klaskerien bara, ha da interi va greg evel eur baourez.

— Eno e ma ar stal, Mathilin. Traou ar Relijion e pije bet, bep tro,
evit netra. Mez falvezet eo ganez ober eurejou a stronz, kaout eun
interramant toniuz ; c'hoant e peuz bet da gaout kalz a veleien en eu-
rejou, da gaout brall braz ar c'hleier, falvezet eo ganez e vije gwisket
an iliz gant he dillajou ar c'haërra. Hag a pefe ar front da c'houlenn
an holl draou-ze evit netra ? Ha pa vint uzet, piou a baëo ?

— Oh ! avad, Ao. Person, gouzout avallac'h a ran e koust kerroc'h
an dillad sul eget an dillad pemde.

— Ac'hanta ? Petra neuze ?

Mathilin a blegaz e benn adarre, ha divar neuze ne lavaraz bis-
koaz ger divar-benn ar Relijion arc'hant.

An hini zo bek e deod lemm

Rank beza kaled kern e benn.

DOPH AN TI-ALL.

Kontaden neve. — PERIK

(Kendalc'h)

Neuze hon Salver a lavaraz : « Lezet han da vont en hent, ma
bennoz a zo gantan. »

Koulskoude, eme hon Salver, arog ma teui d'hon c'huitat, goulenn
diganin ar sort a gari hag az po. »

Sant Per pa glevaz se a lavaraz da Berik : « Ma fillor bihan
goulenn ar Baradoz. »

— Ma faeron, eme Berik, en keit hon deuz bevet asamblez hon deuz debret bara dous awalc'h, ha 'vit breman me na c'houlennan ken, breman me renko kad hini trenkoc'h mar gallan.

— Ma, eme hon Salver, goulen ar pezh gari.

— Ma Salver, eme ar potr, c'hoant a m'euze da gad eur marc'h hag a gerzo mad, neket unan avad evel re souprefed Koataskorn, nan, unan hag a rei pemp leo an heur, ar re ze oar bale, ha neuze eur vialen hag a gaso ac'hanon var zu lec'h a garin, eur c'hartou da c'hoari kartou hag a c'honeo var an holl. Neuze ma Salver me vo evuruz.

— Hag az po, eme hon Salver, ar pezh gari.

Neuze Perik a gimiadaz diouthe.

Setu Perik en hent, eur pezh marc'h glaz didannan, eur vialen en he zorn, eur re c'hartou en e c'hodel, hag hen evel eun den hag a ve kustum da vale.

Bale a ra dizeblant e vialen gantan en e zorn, pehini a gase anean var zu ar lec'h a gare beteg ma teuaz naon d'ean, neuze e teuaz da zonz d'ean deuz e baeron rog nevoa varnhan gwennek ebet evit prena peadra da derri e naon.

Nec'het braz e oa. Arruout a reaz er fin gant eur c'hastel braz braz, hag eur lenn arog d'ei elec'h ma oa kannerezed o kannan. Skuiz braz e oa hag a chomaz eur pennad eno d'ober eun ehan da c'hortoz mont adare.

Pell a chomaz eno hag ar gannerezed skuiz o velet eun divroad o chom keit all da zellet evel se a larent entreze ma nafe ket zouden arog a rajent eun tam riboullad d'ean en dour, pa arruaz matez ar c'hastel da zigas d'ê bep a dam bara da c'hortoz koulz lein.

Perik pa velaz ar bara a deuaz muioc'h a naon d'ean, hag an naon en lakaz da gozeal.

Louiza CHARRAN.

(Da heuill.)

Adnevezi ar Gorsedd

En Bro-Geumri, abaoe eo lakeet Deued da Arc'hdrouiz, a zo furmet eur gosteen nevez, en Gorsedd ar Varzed, hag a zo a du gant ma ve adnevezet reolennou ar vreuriez koz-ze, en pehini eo diez braz rantreal brema. Er Gorsedd, evel en holl breuriezou tud, e kaver meur a dra da damall, mez gant Deued, peb displealded a vezo chaseet, hag an araokaat a vezo roet d'ezan digor frank.

Divar-ben kement-ma holl, eur c'has lizerou a zo bet a nevez etre Deued ha Taldir, bet int moullat er gazeten *Yr Herald Cymraeg*. Sethu hi ama, distroet en hon brezonek :

« Nevez lennet am beuz, en *Traethodydd*, a skriv Taldir, eun artikl mad dreist ha pouezus divar benn adnevezadur ar Gorsedd, ha va spered a zo bet skoet kemend gantan, ma venniz kas eur skrid d'eoc'h var an dra. Heb douetans e pardonfer d'am hardiziegez, pa zonzfer eo vel Breizad e skrivan, ha vel Arwez-Varz Gorsedd Breiz-Vihan.

Eun iaouank, eur babik, evid gwir, eo hon Gorsedd ni en Breiz, daoust d'ezan m'en deuz kemeret nerz dija ebarz forz goueliou keltiek lintrus evel Dublin, Kernarvon ha Sant-Briek. Krouet eo bet Gorsedd Breiz er bloavez 1900. N'euze ganeomp nemed eur vodad hepken beb bloaz, en miz Eost, en eul lec'h gwez e ve great, evel kreiz eur c'hoat, eur vanalek glan ar mor, tost d'ar vein hir, mar kaver outo en amezegez. Na aotreer ket d'ar bobl dont d'ar vodad. Pedi a rer ar Vretoned gwirion hepken, rag aoun na deufe spered goaper ha dic'hras ar Fransijen da labea deomp hon feoc'h. Great hon beuz gant hon Gorsedd eur brank deuz Gorsedd Enez Breiz-Veur, hag eur sort akademi lizerek ha iezek en pehini e vezo dastumet kent nemeur holl skrivanieren talantek ar ouenn.

Beza 'zeuz ganeomp tri urz, mez na zishenvelont ket evel grad :

urz oved, urz barz, urz drouiz. Beza 'zeuz ganeomp c'hoaz eun urz all a c'halvomp « Diskibl » pe « mabinek » en pehini e chomer eur bloaz kent kaout dor digor d'an urz a oved, a varz pe a zrouiz.

Na c'heller ket beza ezel euz ar Gorsedd araok 25 bloaz. Na c'heller ket beza drouiz araok 40 bloaz. Red eo da biou bennag a c'houlennno beza diskibl d'eomp, digas d'eomp e lizer eun deiz ha bloaz araok boda ar Gorsedd. A-hend-all, e heulier an hevelep lid vel ma zo ganeoc'h en Enezennou. Goude c'houec'h vloaz, setu emomp 90 a Ezili hirio.

Mez beza 'zo ganin c'hoaz eur giston da zigas dirag pouellgor enorus Gorsedd Breiz-Veur. Vel ma oar gwitibunan, n'euz nemed eun arc'hdrouiz a gemend a ve digemeret evel rener hon diou vro. Eun drouiz-veur hepken eo hon bleiner, hag evelse, c'houi a wel skler ez omp kerent sentus tre : mez, bete vrema, n'euz mennek a-bed, hed bodadou ho Korsedd, deuz ar pèrz a dleomp kemer en lidou ho Korsedd. E pe stad e ma hon Breuriez e kenver gant hoc'h hini ? C'hoar pe lez-c'hoar ? Merc'h pe lez-verc'h ? Pe droejou a vezo hon re, pa zeuimp d'an Eisteddfodou ? Hag hen a c'hell darn ahanomp beza voterien en votadegou an Arc'hdrouized ?

Deued a neuz lavaret, var dol ven Sant-Briek, ec'h anzave Gorsedd Breiz evel eur c-horf buezek, hag a roe d'ezan « frankizou ha droejou Gorsedd Barzed Breiz-Veur ».

Hogen ar giriou-ze n'int ket awalc'h. Red eo gouzout brema mar o deuz c'hoant hon breudeur a Vro-Geumri da ober ganeomp Unvaniez krenv a lizeradur hag a iez. Red eo gouzout brema hag hen eo hon mennoz dougen an diou vro tostoc'h tost an eil d'eben ? Red eo da beb unan gouzout brema petra eo gwir lavaridigez hon goueliou euntre broadus. Ha c'hoantaomp-ni an Unvaniez, pe ha beza vefe muioc'h a zreek en hon park evid a ed, muioc'h a avel en hon prezegennou evid a labour ?

Pred eo d'eun den silaouet bennag euz Gorsedd Barzed Breiz Veur terri an level, ha kaozeal. Ha great a vezo ar Gorsedd, pa hi renevezfer, Ollgeltiek, pe nan ? Dioukouarn ar C'heumriz hag ar Vreiziz a zo digor da glevet ar respont.

TALDIR. »

Al lizer-ma, embannet en miz gwengolo gant eur gazeten geumraeg, a reaz kalz a vrud dre ar vro-ze. An Arc'hdrouiz a respontaz, mez paz goulenn evit goulenn, kalz a boentchou a zo chomet en devalijen, mez e-pad an Eisteddfod kenta, Taldir a zo zonzj mad d'o digas c'hoaz var ar pallen.

Kardiff, 24 gwengolo 1906.

Taldir ker,

Lennet a meuz ho lizer er *Herald Cymraeg* euz ar sizun diveza, en pehini e ret goulennou var bez a zell ar Gorsedd hag e'adnevezadur, hag ive divar benn ar perz a dle kaout ho Korsedd gant hon hini.

Dikouez a rit fazia var mennoz hon adnevezadur.

Na c'hoanteomp ket eun dispac'h er Gorsedd, mez ober gantan eur gevredigez muioc'h pratik, ha muioc'h galloudus er vro. Ni a gred penoz an ardamouez da veza digemeret a zo re enk, hag a leusk er meaz darn euz tud barreka hon gouenn. Ni a c'hoanta digas ar re-ze e-barz, nan evel ezili a enor, mez evel ezili gwir. Evel e ma an traou brema, na resever den nemed divar ekzamin, ha n'ellomp ket beza en gortoz ma 'n em blego pennou braz gouiziek ar vro da gement-se.

Evid peza a zell anoudegez Breiz ganeomp, bez e vezo atao ken stard brema evel biskoaz, ma na ve ket startoc'h. N'eo ket difrêza, mez gwellaat, araokaat, ha krenvaat an traou, eo hon mennoz.

Esper zo e teuio eur niver braz a gannaded breton da Abertawe, ar bloaz a zeu.

DEUVED. »

1906
1906
1906
1906

Berg 1906

Feiz koz ar Vretoned 'Vo birvidik bepred

Perag kement a glemmou e Breiz Vian hor bro?
Ken hirvouduz ar beden en Ilizou tro dro?
Daoust ha feiz ar Vretoned 'vel ma lar an dud fall,
Zo prest da veza trec'het gant gwaskerez Bro-C'hall?

Ha bez eo bet faziet ar Zent koz en hon Breiz,
Pa larent d'hor c'hentadou oa peurbaduz o feiz?
O nan! bezomp leun fizianz, hor c'hreden ken karet,
Tra ma vevo eur Breizad ne vo ket diskaret.

Pa deu war gein an Iliz avel iud da zourral,
A vez gwelet o koueza deliou sec'h, skourou fall,
Mez ar wezen rgaset, gwrizienet gant Doue,
Tremenet ar barr-amzer, a ra skourrou neve.

Kaeroc'h c'hoaz ve he bleuniou rag bepred ar stourmad
Lec'h he diskar 'vit ato, he lakaz da grenvat.
Savomp hor mouez, Bretoned, ha lavaromp d'an oll :
Feiz hor bro zo birvidik : biken ne iei da goll.

Gwechall 'nueuz klevet kounta, tud diaoulek ha kriz
'Reaz aman brezel iud da Zoue, d'an Iliz ;
Kalz beleien oa lazet, devet an Ilizou,
Harluet an dijentil, diskaret ar c'hoaziou.

Ne glevet e Breiz-Izel nemed tennou fuzul,
Mui na gouel, na pardonioù, nag oferen da zul ;
Didrouz oa al lanneier, ar brouskoat, ar balan !
Pa vez kollet ar frankiz, achu ivez d'ar c'han.

En aner vije klasket er balan alaouret,
Neizigou al laboused 've ken brao labouret !
An evned 'pad ar stourmad, kriz oa o flaneden,
Renke chom 'hed an devez kuzet en eur gleuzen...

Mez, achuet ar brezel, deut ar peoc'h en Arvor,
Ilizou kaer a nevez e pep lec'h a zigor,
Ar veleien a zired deuz gweled ar c'hoajou,
An duchentil a zistro da vaner ho zadou.

Mouez seder ar veserien, an dudiusa kan,
A nevez a vez klevet el lannek, er balan ;
Hag ar feiz daoust d'ar stourmad ha daoust d'an dispac'h vraz
En Arvor a zav nerzuz, skedusoc'h ha biskoaz.

Hirio c'hoaz 'vit d'ar goabren da veza gwall denval,
Ar feiz gristen a vo trec'h da valloz an dud fall
Savomp hor mouez, Bretoned, ha lavaromp d'an oll
Ez eo birvidik 'vel kent, biken ne iei da goll.

War zao, barzed kalonek, kanomp war an delen,
'Vit derc'hel stard en hor bro ar iez hag ar greden ;
Er c'haera barzonegou deskomp 'ta d'ar Breizad
Ho c'haret 'vel e dadou, stourm evito dalc'h-mad.

Ar Martolod Bihan

I

Petra red aze va faotrik
Gant ar bek euz ho koutellik ?
Eur vagik e mon o kreuja
'Vit ar re a teu d'em veuza,
Rag aze e kof braz ar mor
A zo kalz bugale Arvor.
Me a fell din pa vin deut braz,
Gounid va boued var ar mor glaz.

DISKAN.

Et gant an avel bagik vihan
En fin ar bed d'ar Morbihan,
Da viken, me garo ar mor,
Ha va bro gaër an Arvor !

II

Da ugent vla e beg ar Raz
Ar paotrik ma en em gavaz,
Eur vag a oa o vond da goll
Distrujet gant ar mor diroll.
Tri vartolod a oa gweled
Gant anken vraz ha poan spered
D'ar verc'hez en em westla
Hag ar mor don prest d'ho lounka!

III

An den iaouank en em dolaz
E kreiz ar mor hag a gavaz
Unan brema, an eil goude
Gant brasa risk euz e vue.
D'an drede gweach ar plonjer mor
Youen paotr kalounek Arvor
E oa gwelet o vont da strad
D'an Nenv troet e zaoulagad.

IV

Brema e Raz a ve gwelet
Ar men hir a zo bet zavet
E kreiz ar bink ebarz ar mor
D'an den iaouank gant tud Arvor.
« Ama eo kousket de ha noz
Youen dign euz hon tadou koz,
Setu penaoz e Breiz-Izel
Eun den iaouank a oar mervel. »

Here 1906

BRÉLIVET

AN ARER HOUARN

Da amzer oa tud koz gwechall
Al labourer douar noa 'med ar spinal,
Mez breman zo chenchet feson
An touller doun ia d'ar galon
Ken a zav an douar melan,
'N eur baka n' hini du dindan.

Na n'euz ket vit c'hoaz gwall bell zo
Ne voa arer houarn bet er vro
Mez paseet eo 'n amzer gwechall
Bennoz d'al labourer Dombal,
Rak hennez eo an ivantour
Ra d'al labourer em zikour.

Nag a waremou, a lanneier,
A zo chenchet en parkeier
Nag a wern gleb nag a braden
A ve great enhê foen
Rag m'eo bet enhê tre daouarn
Al labourer, an arer houarn.

Nag a gear nevez zo brema
Pere dale gwechall netra
Dre 'n abek n' oa met eun hinken
Eun arer goad d'ho diskroc'hen
El lec'hou-se n'anaver ket
Petra vize an ed kouezet.

Ar Sent, dre C'hourin.

Mar memp loened mad barz en dro,
Koulz hag ed kaer barz an ero,
Avalou melen bec'h ar gwe
D'an arer houarn e dleer se
'N amzer ne rer nemet teurhellat
Oa trist an traou gant ar Breizad.

Brema ar paizant e ra cher
Kenkoulz vel ma ra Aotrou ker,
Goude ve paset gouel Mikel
E chom c'hoaz leun e skuidel
'Balamour brema 'n eur doulla
Doun barz an douar, e kav bara.

Brema n'eo ket red kuitaat Breiz
N'eur labourat kaver n'hi c'hreiz
'Vit em souten kaver peb tra
Ha da ziwer goude em vaga
Pez na vize ket great gwechall
Dre an abek d'an erer fall.

Breiz, o bro gaër, ma bro garet,
Nag a vadou n'ho touar kuzet
Mez dre zikour an arer houarn,
Hi a zo holl 'tre hon daouarn
Bennoz d'ar Souc'h, d'an hader-ed,
Neuz nemet-hê telc'hen ar bed.

Pol GWERN.

En Azen hag er Hi bihan

Er fablen-men e c'hell bout kanet ar don er tra la la la.

En nemb aseï gober
Er peh zou a drest hou
E boen hag e amzer
A dra zur e gollou.
Ha ma ne gredet ket
M'hou pet de cheuleuet
Petra oe digoehet
Get un azen amoed.

Ean 'doe vennet un de
Kemer skuir ar er hi
Eit bout cherabl eue
Doh er mestr ag en ti.
Er hoh tammik ki-se,
E mé ean arfleuet,
Ataù a drest on-me
Get en ol' zou karet.

Me labour mat neoah,
Hag er mestr, er vestres
E ra d'eïn tauleu bah
Ken e gamman lies.
Petra 'hra ean, henneh?
Rein e bat, er peurkeh!
Hag e ve mignoned
Dehou e ve boket!

Mar faut ker bihan dra
Aveit bout istimet
M'er groei forh ei elta,
M'er groei, ne vankein ket.
Gouniet d'er chonj-se
Chetu ean e tostat
En ur momand ma oe
E vestr en imur vat.

Dehou bet er bulog
Er skoarnek e sau
E garneu diarauk
Get ur pen sonnen vraù
Gorto, me lon drujet
E lar er mestr chifet.
Gorto, m'ha tiskou-me
D'hober ardeu sort-se.

En tauleu bah neze
E goueh stank an nehou
Ha me lar goah-arze,
Goah-arze aveitou!
Perak eue lakat
Chonjeu fol en e ben?
Ha perak ankoehat
Ne de meit un azen?

STEVAN KERHORET.

Klemmou Bugaligou Breiz-Vihan

PEGOULZ E TEUINT EN DRO

Air : *Tro mare ar c'huz-heol.*

Tec'hit, tec'hit muntrerien !
Beuzet eo hor c'halon
Hor mammou 'zo en anken :
Biken n'e p' o pardon
Re a gadou 'zo kouezet
War douar Breiz-Izel
Tec'hit 'ta, tud divezet
Re hir eo ho prezel !
Pell 'zo ez eo kounaret
Hon Tadou, hor Breudeur ;
Tec'hit, tec'hit, trubarded
Rak braz 've ho malheur
M'en em zavfe Breiz-Izel
A-bez, evit difenn
He iez, he merc'hed santel
N'eur laret : Torr e ben !!

Ni fell d'eomp 'vit hor c'helen
Tud gwestlet da Zoue,
Tud hag a gar e lezen
Ha ne rafent morse
Netra evit hon lakat
Da ruzia gant ar vez.
Kroaz Jezuz war hon dillad
Pebez skouer a furnez !
Daoust d'eomp da veza dister,
Hor c'hlemmou 'vo klevet,
Hag azioc'h hor meneier
Beteg treid an Drinded
E zao hor mouez ankeniet
O lavar tro ha tro :
Hor breudeur, hor c'hoarezed,
Pegoulz e teuint en dro ?

PAQTR PLOUHINEK.

AR GEMENEREZED

WAR TON : *Ar mevel braz*

Chilaouet holl ha chilaouet
Eur zonenik a m'euz zavet,
Eur zon a ganimp war eun dro
Ziwar brava merc'hed hor bro.
Euz hor bro ar c'hoanta merc'hed
Sur a zo kemenerezed.
Gant daoulagad glaz en ho fenn,
En ho beg dentou kaër ha gwenn,
Gant diou vougenn ru grenn ha flour'
Int lak en hor beg ton an dour.
Vel eur vanden evned spontet,
Dre al lanneier vent gwelet.
E vent gwelet ha mintin mad,
War ar mez font da labourat.
C'houi glev du-ze tond euz ar ger
Eur vouez a gan joaüz ha skler ?
Er zouler 'zo eur plac'hik flour,
He fenn pleget war he labour ;
Ha hi ne wel ket, en dro d'hi
An dud o vont e ribl an ti.
Paz eur paotr iaouank fichet mad
A neuze verv he zaoulagad.
Mez na zonz ket d'eur labourer
Staget 'tao euz lost he aler ;
Mez a dra zur zaill he c'halon
'Vit ar martolod he mignon,
Hag a wel atao e hunvre,
Epad an noz, epad an de.
En eun tenn c'hoarz, euruz, laouen,
Ar plac'h a ra eur iouc'haden.

D'an dimezel Louiza P...

Ha d'ar vanden, gant kalz a joa,
He c'harantez dizol a ra :
Mari ha Soazik zo jalouz,
Tre ar gomerezed a zo trouz.
Ha klevet meuz (mar ze ma gaou ?)
Flemmant ho reor gant ho nadaou
Mez atavik veint humeur vad
Hag en tammik teodek mar fat.
A wechou, me gred an teodou
Ia founusoc'h vit an nadaou :
Gouiet a ran er pez a baz '
Ped logoden a dap ar c'haz,
Ped plac'hiaouank a c'hoanta d'oc'h,
Klevet a ran pep son ar c'hloc'h
Mar karan ive c'huitellad,
Merc'hed fur maint, ha poset mad :
En Iliz d'ar zul o gweler
Mintin mad laret ho rozer.
Er pardonjou o gweler stank
Eleac'h a zo paotred iaouank.
Ha pa vo ma sonj da zimei,
Da glask eur plac'h giz-ze me ei.
Me choajo eur vrochik mestrez,
Eur vestrezik kemenerez.

LEON AR GOURENNER.

Klohars-Karnoët.

Moullerez dre dan AR BOBL, Keraez (Penn ar Bed)

Le Gérant : LOUIS GOURLET.

L'Imprimeur
Jaffrenu